

2020-07-02
A2020/01514/MRB

Arbetsmarknadsdepartementet

Länsstyrelserna

Uppdrag att utveckla länsstyrelsernas arbete mot rasism på arbetsmarknaden

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt länsstyrelserna att utveckla länsstyrelsernas arbete mot rasism på arbetsmarknaden inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. I uppdraget ingår att

- öka kunskapen och medvetenheten bland aktörer på arbetsmarknaden om hur begränsande normer verkar kring hudfärg,
- bidra med kunskap om afrofobi och begränsande normer kring hudfärg till länsstyrelsernas verksamhet avseende arbetsmarknaden och
- lämna förslag på ytterligare åtgärder.

Uppdraget syftar till att synliggöra begränsande normer kring hudfärg och bidra till att undanröja hinder för att afrosvenskar, och andra personer som riskerar att utsättas för rasism, ska få tillgång till lika rättigheter på arbetsmarknaden.

Uppdraget omfattar samtliga länsstyrelser, med särskilt fokus på storstadsområdena; Länsstyrelserna i Skåne, Stockholm och Västra Götaland. Länsstyrelserna ska till Länsstyrelsen i Stockholms län redogöra för hur de inom respektive myndighetsverksamhet har bidragit till att utveckla arbetet mot rasism på arbetsmarknaden inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott.

Länsstyrelsen i Stockholms län ska samordna uppdraget och ska vid genomförandet ha dialog med Forum för levande historia, Arbetsmiljöverket och andra relevanta aktörer på arbetsmarknaden. Inom ramen för uppdraget ska dialog ske med länsstyrelsernas nätverk för mänskliga rättigheter.

Delredovisning av planerade aktiviteter och resultatet av vidtagna insatser inom ramen för uppdraget ska lämnas av Länsstyrelsen i Stockholms län till regeringen med kopia till Forum för levande historia senast den 1 mars 2021. En slutredovisning av uppdraget ska lämnas av Länsstyrelsen i Stockholms län till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet) med kopia till Forum för levande historia senast den 1 mars 2022. En ekonomisk redovisning av använda medel ska lämnas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast i samband med slutredovisningen. Redovisningarna ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Länsstyrelsen i Stockholms län får för genomförandet av uppdraget använda högst 1 000 000 kronor under 2020 och 600 000 kronor under 2021 för att samordna arbetet och vid behov fördela till andra länsstyrelser. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering, anslag 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m., anslagsposten 9 till Länsstyrelsen i Stockholms län som disponeras av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Skälen för regeringens beslut

Sverige ska vara ett land fritt från rasism och liknande former av fientlighet. Regeringen tar med den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott ett samlat grepp om det arbete som utförs av flera myndigheter, regionala och lokala aktörer samt organisationer inom det civila samhället i dessa frågor. Enligt planen främjar ett effektivt arbete mot rasism målet att nå ett samhälle fritt från diskriminering.

Enligt rapporten *Antisvart rasism och diskriminering på arbetsmarknaden* (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2018) behöver afrosvenskar ha en forskarutbildning för att komma upp i samma disponibla inkomst som en person i den övriga befolkningen som har gått en treårig eftergymnasial utbildning. Till skillnad från den övriga befolkningen blir det för vissa afrosvenskar en nackdel med högre utbildning då det resulterar i högre arbetslöshet. Afrosvenskar är också i högre grad arbetslösa eller hänvisade till lågstatus- och låglönearbeten, oavsett utbildningsnivå.

Att afrosvenskar är särskilt utsatta på bland annat arbetsmarknaden stöds av andra rapporter och upplevelseundersökningar. Av rapporten *Afrofobi – En kunskapsöversikt över afrosvenskars situation i dagens Sverige* (Mångkulturellt centrum, 2014) framgår att afrosvenskar drabbas av afrofobi i stor utsträckning. Den visar också att det råder brist på kunskap och medvetenhet om afrosvenskars situation och att afrosvenskar uppvisar lägst utbildningsavkastning på arbetsmarknaden av alla grupper i landet.

Enligt rapporten *Being Black in the EU* (FRA, EU:s byrå för de grundläggande rättigheterna, 2018) är människor med afrikansk härkomst bland de mest diskriminerade grupperna i Europa. Det finns till exempel indikationer på att personer av afrikansk härkomst oftare är överkvalificerade i relation till de jobb de har.

Företrädare för afrosvenskar har i bl.a. dialog med regeringen framfört att afrosvenskar är en särskilt utsatt grupp inom arbetslivet och att afrosvenskars rättigheter inom arbetslivet måste tillgodoses. Såväl personer som är födda eller har bott i Sverige i flera år, som nyanlända med afrikansk härkomst som kommit till Sverige de senaste åren är berörda.

Arbetet är en viktig förutsättning för möjligheten till ekonomisk självständighet och till att forma sitt eget liv. Afrosvenskars situation på arbetsmarknaden behöver synliggöras och utmaningarna som afrosvenskar möter behöver adresseras.

Bakgrund

I regeringsförklaringen den 21 januari 2019 angavs att rasismen inte har någon plats i Sverige och att arbetet med den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (dnr Ku2016/02629/DISK) ska fortsätta. Enligt planen ska olika former av rasism, däribland afrofobi, uppmärksammas särskilt.

I planen använder regeringen benämningen afrofobi i betydelsen ideologier, uppfattningar eller värderingar som ger uttryck för fientlighet mot afrosvenskar. Afrofobin fanns i det svenska samhället under det transatlantiska slaveriet och lever kvar än i dag. FN:s generalförsamling har förklarat 2015–2024 som det internationella årtiondet för människor av afrikansk härkomst.

På regeringens vägnar

Eva Nordmark

Annilie Nyberg

Kopia till

Finansdepartementet/OFA SFÖ
Arbetsmarknadsdepartementet/ARM
Kulturdepartementet/MD
Forum för levande historia